

3. Липпман У. Общественное мнение / У. Липпман; пер. с англ. Г. В. Барчуновой. – М. : Инст. Фонда «Общественное мнение», 2004. – 384 с.
4. Ядов В. А. К вопросу о теории «стереотипизации» в социологии / В. А. Ядов // Философия науки. – 1960. – № 2. – С. 47–58.
5. Bernays Edward L. Propaganda / Edward L. Bernays. – N. Y: Horace Liveright Inc., 1928. – 159 p.

Garkavenko Julia. GETEROSTEREOTYPING OF UKRAINE IN BRITISH AND GERMAN PRESS.

Research methodology. In order to determine the current trends of the process of geterestereotyping of Ukraine the systematic analysis of the British and German quality newspapers was implied. Economic, political, cultural, and social issues were under consideration during the process of analysis.

Results. Having done the research, we can conclude that the European community still regards Ukraine in the context of its Soviet past, within the framework of its stereotypes. The latest articles written about Ukraine and published in British and German press are dedicated mostly to economical and political issues mentioning such negative connotations as «crisis» and «war». The study undertaken shows that the number of articles about Ukraine has increased dramatically since the beginning of the so called «Ukrainian crisis». Unfortunately, it's the «war» that made Ukraine popular within British and German media landscape. Some years earlier the image of Ukraine could be defined as «the victim» but now it has changed to the image of the country with national identity loss.

Novelty. It is for the first time that the integrated cross-cultural analysis of Ukraine's geterostereotyping process is done.

The practical significance. The results of the investigation can be used for further study of Ukraine's geterostereotyping process.

Надійшла до редколегії 26.10.15.

УДК 002.1–028.27 (477.63)

Л. О. Губа, А. Є. Єфремова

ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРУВАННЯ ОФІЦІЙНИХ ЕЛЕКТРОННИХ ВИДАНЬ УКРАЇНСЬКИХ ВНЗ

Проаналізовано специфіку структурування й організації веб-сторінок електронних ресурсів вищих навчальних закладів України з точки зору їх функціональності та ефективності на прикладі сайту Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

Ключові слова: офіційні електронні видання, веб-ресурси українських університетів, структура веб-сторінок українських ВНЗ, аналіз сайту ДНУ ім. О. Гончара.

Анализируется специфика структурирования и организации веб-страниц электронных ресурсов высших учебных заведений Украины с точки зрения их функциональности и эффективности на примере сайта Днепропетровского национального университета имени Олеся Гончара.

Ключевые слова: официальные электронные издания; веб-ресурсы украинских университетов; структура веб-страниц украинских вузов, анализ сайта ДНУ им. О. Гончара.

The article represents the analysis of the specific features of structuring and organizing webpages of electronic resources of higher educational institutions of Ukraine. The

functionality and efficiency on the model of the website of Oles Honchar Dnipropetrovsk National University were considered within the study.

Key words: official electronic publications, web resources of Ukraine's universities, the webpages structure of Ukraine's universities, the website of Oles Honchar Dnipropetrovsk National University.

Постановка проблеми. Сучасне інформаційне суспільство не уявляє свого існування без електронних комунікацій, у той час як документна комунікація переживає непрості часи. Це обумовлено тим, що електронна інформація має суттєві переваги порівняно з традиційною документною. Перш за все, вона здатна впливати не на окремі органи чуття (слух чи зір), а на всю нервову систему людини, що дозволяє досягти «сенсорного балансу» [10, с. 101]. Таким чином, комбінована інформація сприймається одразу на кількох рівнях – візуальному та аудіальному, що, у свою чергу, впливає на швидкість та якість сприйняття матеріалу. Крім того, необмежені можливості для розвитку електронної інформації та всього, що з нею пов'язане, надає інтернет, який об'єднує сьогодні весь світ.

Такі стрімкі та прогресивні зміни в суспільстві та інформаційному середовищі торкнулися буквально всіх сфер людської діяльності. Незважаючи на те, що більша частина країн пострадянського простору не встигає за розвитком інформаційних технологій, а бюрократична система цих держав навряд чи легко відмовиться від фіксації документів на паперовому носії, вимог прогресу уникнути неможливо. Прагнення утриматися на плаву змушує практично всі офіційні організації використовувати електронні носії для своїх потреб. Зараз, під час неминучої освітньої реформи, в неймовірно складних політичних, економічних, демографічних умовах університети намагаються розробити стратегію виживання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Зрозуміло, що першочергового вирішення потребує проблема залучення майбутніх студентів. Саме досягненню цієї життєво важливої мети і покликані перш за все сприяти офіційні електронні видання українських ВНЗ. Дослідники, які вивчають цю наукову проблему, насамперед розглядають подібні видання з точки зору їх класифікації, місця в системі традиційних видань та новітніх носіїв інформації [1; 8; 10–12]. Практики ж, займаючися власне розробкою сайтів та веб-сторінок, виходять з чисто прагматичних завдань та особистого досвіду і не цікавляться теоретично-методологічною постановкою проблеми [2; 3; 6; 7]. Не можна також забувати і про конкуренцію в ІТ-сфері, що призводить, природно, до того, що фахівці вищого класу не поспішають розкривати секрети професії. Серйозний аналіз такого роду документів дозволить визначити можливості нового каналу комунікації для досягнення того комунікативного ефекту, якого прагне ВНЗ-замовник. У цьому полягає актуальність нашого дослідження.

Об'єкт дослідження: українські офіційні електронні видання на прикладі сайту Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

Предмет дослідження: специфіка структурування й організації веб-сторінок електронних ресурсів вищих навчальних закладів України на прикладі сайту Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

Мета дослідження: аналіз рівня ефективності та ступеня функціональності веб-сторінок електронних ресурсів вищих навчальних закладів України на прикладі сайту Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основні види електронних видань, а також їх склад та місце розташування вихідних даних в електронних виданнях визначає ДСТУ 7157:2010 «Видання електронні. Основні види та вихідні відомості» [5]. Згідно зі стандартом, електронне видання – це електронний документ, який пройшов редакційно-видавниче опрацювання, має вихідні відомості та призначений для розповсюдження в незмінному вигляді.

Електронні видання класифікують за кількома критеріями. Офіційні видання є одним із різновидів електронних видань за цільовим призначенням.

Офіційне електронне видання – це електронне видання, що публікується від імені державних органів, установ, відомств або громадських організацій і містить матеріали нормативного чи директивного характеру. До офіційних видань належать: видання конституції, указів, постанов, розпоряджень, рішень, програм, статутів, інструкцій, методичних вказівок, прейскурантів, стандартів, нормативів та норм. Функціональне призначення офіційних видань полягає у наданні чинності та розповсюдженні затверджених відповідними органами норм, вимог і правил суспільного життя, науки, культури, виробництва. Більшість із них мають обов'язковий характер, тобто юридичну силу.

Офіційні видання можуть містити інформацію, необхідну для керування суспільством і державою (Конституція України, Указ Президента, рішення Кабінету Міністрів України), окремою територією (республікою, областю, районом, містом, селом), конкретною сферою діяльності (наукою, технікою, освітою), окремими підприємствами, закладами, організаціями [9].

Електронні ресурси університетів України – це офіційні, самостійні, мультимедійні, детерміновані, мережеві електронні видання. Тобто це електронні видання без друкованих аналогів; вони містять інформацію різноманітної природи – текстові, зображальні, аудіальні та візуальні матеріали; мають параметри і зміст, що встановлені видавцем і не можуть бути змінені користувачем; доступні лише через телекомунікаційні мережі.

Офіційні електронні видання університетів є дуже корисними для абітурієнтів, студентів, викладачів та міжнародних партнерів ВНЗ. Вони містять, як правило, привітальне слово ректора, інформацію про історію університету, склад ректорату, структуру університету (інститути, факультети, кафедри, наукові відділи, підрозділи тощо), програми, постанови, накази, а також архіви новин, фото- та відеоматеріали студентського життя, контактні дані (адреси, телефони, e-mail різних установ закладу, навігаційні карти) та багато іншого. Вся ця інформація підпорядковується однаковою закономірністю структуривання. Наповнення сайтів складається з тотожних елементів, причому відсутність одного з них може призвести до втрати потенційних абітурієнтів або партнерів. Проблема полягає в тому, щоб сайт даного ВНЗ мав своє обличчя, яке можна було вирізнити серед кількох десятків, а то й сотень подібних, і одночасно зберіг функціональність і легкість у користуванні. Структура сайту поділяється на внутрішню (зміст) і зовнішню (форма). Аналіз внутрішньої структури, тобто якості текстової інформації, не входить у завдання даного дослідження. Нас цікавить форма, тому в аналізі ми будемо дотримуватися такої схеми: зовнішній вигляд веб-сторінки (інтерфейс); структура сайту (шапка, навігаційне меню, контент, підвал); сумісність з іншими пристроями; захист сайту; інтерактивність; доступність для людей з обмеженими можливостями. Розглянемо складові університетського сайту на прикладі веб-сторінки Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара [4]. Ми вибрали для аналізу цей навчальний заклад тому, що наша діяльність, навчальна та наукова, пов'язана саме з ним, і ми маємо надію, що наші зауваження стануть у нагоді для оптимізації сайту.

Інтерфейс. Сайт виконаний у блакитно-сірій кольоровій гамі. Світло-сірий колір є фоном головної сторінки. Він, з одного боку, робить сайт спокійним і зрівноваженим, а з другого – пов'язується з консервативністю та формальністю. Крім того, пасивність цього кольору асоціативно протистоїть активності і цілеспрямованості, які повинні на інтуїтивному рівні залучати користувачів наукового веб-ресурсу. Блакитний натомість викликає відчуття спокою, надійності і навіть академічності. Але використовується він лише для навігаційної стрічки. Дуже вдало підібрано блідо-помаранчевий колір для визначення перебування користувача

на сайті. Кольори та шрифти витримані в одному стилі. Для шрифтів вибрані чорний (на сірому тлі) і білий (на синьому тлі) кольори. Згідно з рекомендаціями фахівців, використовуються шрифти «Helvetica Neue», «Helvetica», «Arial», що не мають засічок і в електронному вигляді легко читаються. Але загалом доводиться констатувати, що сайт виглядає сіро й невиразно. Дизайн веб-ресурсу давно застарів і потребує оновлення із врахуванням сучасних можливостей комп'ютерних технологій та інтернету.

Основна мова веб-ресурсу – українська. Також доступні російськомовна та англomовна версії сайту. Вибір мов невеликий, однак інформація, надана цими мовами, представлена майже у повному обсязі. В англійському варіанті інформація дещо скорочена і корегується з очікуваними потребами іноземних користувачів.

Структура сайту. На головній сторінці ресурсу розташовані такі елементи:

1. Шапка сайту, на якій ліворуч розміщені герб університету, повна назва навчального закладу і крилатий латинський вислів «Docendo Discimus», а праворуч – панель вибору мови у вигляді трьох прапорців і пошукова панель сайту. Не зайвим, на наш погляд, було б дати переклад мудрого латинського виразу (наспілимося припустити, що не всі в наш час вільно володіють латиною), що було б прикладом реалізації девізу університету – «вчитися навчаючи». Пошукова панель працює дуже неточно, а на деякі запити взагалі не відповідає. Герб і назва є одночасно посиланням на головну сторінку. Тлом шапки є дуже невиразний на світліні фасад головного корпусу ДНУ.

2. Мультимедійне вікно, яке розташоване під шапкою, включає зображення і заголовок матеріалу з посиланнями, що змінюються кожні п'ять секунд. На головній сторінці мультимедійне вікно транслює сім фотозображень. Заголовки до них розташовані праворуч і відповідають одній з рубрик навігаційного меню. Якщо ж перейти на сторінку певної рубрики, то мультимедійне вікно транслюватиме зображення цієї рубрики. З точки зору користувача автоматична зміна зображень має сумнівні переваги, тому що відволікає увагу від пошуку необхідних матеріалів, і при цьому вибір цих зображень є досить умовним і не завжди, на наш погляд, вдалим.

3. Горизонтальне навігаційне меню являє собою сім кнопок-посилань на відповідну сторінку сайту. Невелика їх кількість і гарна структурованість дозволяє користувачу швидко зорієнтуватись у пошуку інформації. На сторінці кожної з рубрик ліворуч розташовується бокове горизонтальне меню (сайдбар), створене у вигляді випадного списку, який спрацьовує при наведенні курсору на необхідний елемент.

Головне навігаційне меню розміщує інформацію за такими рубриками:

– «Історія і сьогодення» – рубрика, що містить вітальне слово ректора, матеріали про історію університету, його кодекси й атрибутику, список почесних докторів науки, довідкову інформацію, звітні матеріали й нормативні акти тощо;

– «Освітня діяльність» – рубрика, що надає загальну інформацію про факультети, коледжі й центри університету, напрями підготовки та спеціальності, діяльність навчального і навчально-методичного відділу, магістерські програми. Також є можливість переглянути ліцензії на освітню діяльність та сертифікати про акредитацію;

– розділ «Інформаційний пакет ECTS» на боковій панелі меню рубрики не функціонує.

– «наука і дослідження» – рубрика, що містить інформацію та повідомлення, пов'язані з науковою діяльністю;

– рубрика «Наші партнери», підрозділи «Відділ НДЧ», «НДІ біології», «НДІ енергетики» і «Кафедральні НДЛ» в розділі «Керівництво та структурні підрозділи НДЧ» на боковій панелі меню рубрики не функціонують;

– «Міжнародна діяльність» – рубрика, що надає інформацію про міжнародні програми і проекти, міжнародне співробітництво університету, специфіку навчання іноземних студентів;

– «Студенту» – рубрика, що містить матеріали, офіційні документи, оголошення, посилання, що можуть стати у нагоді студентам;

– розділи «Розклад занять» і «Наукова бібліотека (каталог)», підрозділи «Оголошення Ради студентів» у розділі «Студентське самоврядування» і «Спортивно-оздоровчий табір „Сосновий бір”» у розділі «Спорт, культура, відпочинок» на боковій панелі меню рубрики не функціонують;

– у розділі «База методичних матеріалів» наявні «биті» посилання (тобто посилання на неіснуючу сторінку, документ, зображення) на сайти факультетів: «Геолого-географічний», «Прикладної математики», «Психології», «Науково-методичний центр дистанційного навчання»;

– «Абітурієнту» – рубрика, де можна знайти важливу інформацію щодо вступу до університету.

– у розділах «Списки рекомендованих до зарахування на 1 курс», «Списки рекомендованих до зарахування на 5 курс», «Рейтингові списки вступників на базі повної загальної середньої освіти» інформація відсутня.

– «Новини/Медіа» – рубрика, де розміщені новини ДНУ, надається доступ до архіву новин, фотоархіву, випусків газети «Дніпропетровський університет» та інших видань університету. Дуже скромно виглядає фотоархів університету: він складається аж із трьох (!) світлин;

– у розділі «Анонси» і в архіві новин за 2014 рік інформація відсутня.

4. Основна частина головної сторінки, яку займають дві інформаційні колонки – «Новини» і «Оголошення», де коротко представлені матеріали про події в університеті та важливі оголошення. Розміщені тут публікації належать до розділу «Новини ДНУ» в рубриці «Новини/Медіа».

5. Підвал сайту (футер), де розміщені посилання на такі ресурси: «Міністерство освіти і науки України», «Головне управління державної служби України», «Курси інтенсивного навчання іноземних мов», «АСУ ВНЗ». Нижче розташовані «Поштова служба», «Система електронного документообігу», «Мапа сайту», «Рейтинг викладача» (надає можливість авторизації для викладачів університету). Під посиланнями розміщений знак авторського права (© Ресурсний центр ІТ-освіти та технологій ДНУ).

Таким чином, сайт не відрізняється оригінальністю, але це не є недоліком, тому що нетерплячий переважно споживач вимагає насамперед зручності і швидкості отримання інформації. До великих переваг сайту слід віднести зрозумілу структуру і зручну організацію матеріалу. На будь-якій сторінці відвідувач може бачити структуру сайту, легко знайти інформацію, просте і наочне меню навігації є на кожній сторінці. Користувач може легко і вільно переміщатися по сторінках сайту. Тобто, ми можемо сказати, що юзабіліті сайту (ступінь зручності роботи людини з інтерфейсом) у цілому зроблено професійно. Рівень вкладеності цього сайту також досить високий. Практично всі сторінки доступні в три кліки, що відповідає сучасним вимогам до електронних ресурсів. Сайдбар розкриває другий рівень вкладеності, багато рубрик тут оснащені випадними списками, що також полегшує пошук. Більше того, випадні списки не вимагають суперточного наведення мишки і легко керовані.

Додаткова система навігації – мапа сайту – досить об'ємна, має деревоподібну структуру і охоплює весь обсяг інформації. Вона зручно побудована, має добре структуровані і докладні посилання, але з незрозумілих причин не завжди спрацьовує, і тому виникає питання: чи достань терпіння у користувача раз у раз повторювати спроби її запустити? Інші допоміжні системи навігації (перебір сторінок, піктограми та індекси) на сайті не використовуються, тому що їх наявність

тільки б ускладнила користування сайтом. Однак великим мінусом є відсутність контактної інформації на головній сторінці, і це при тому, що фахівці рекомендують таку інформацію давати і вгорі, і внизу сторінки.

Веб-сайт має просту, зрозумілу структуру і зручну організацію матеріалів. Проте на даному електронному ресурсі відсутні інтерактивні елементи. Сайт позбавлений зв'язку з будь-якими соціальними мережами. Статистика сайту не ведеться. Все це значно скорочує можливості оптимізації веб-ресурсу.

Крім того, значно обмежена його мультимедійність, що представлена на сайті кількома відеоматеріалами та незначною кількістю фотозображень. Якість мультимедійних матеріалів досить низька.

Сайт не пристосований для зручного перегляду на маленькому екрані таких пристроїв, як планшет чи мобільний телефон.

Успішність веб-ресурсу залежить від аудиторії, яка отримує до нього доступ. Аудиторія складається із людей, можливості яких не однакові. Що ж стосується сайтів державних, громадських освітніх організацій, то їх просто необхідно розробляти з урахуванням потреб користувачів з обмеженими можливостями. Для таких людей сайт ДНУ зовсім не пристосований.

Висновки. Таким чином, сайт ДНУ – це офіційне, некомерційне, інформаційне видання. Він має традиційну для таких сайтів структуру, розроблену досить професійно, яка забезпечує зручність, легкість і простоту користування. Але ефективність його функціонування знижується через декілька суттєвих недоліків, а саме: невизначеність інтерфейсу, обмежений мультимедійний ресурс, наявність «битих» посилань, відсутність інтерактивних елементів, непристосованість до зручного перегляду на маленькому екрані сучасних гаджетів, а також до потреб користувачів з обмеженими можливостями. Все це змушує нас констатувати, що потенціал електронного ресурсу ДНУ не використаний у повному обсязі, що призводить до зменшення відвідувачів сайту, серед яких можуть опинитися і майбутні абітурієнти. Але за порівняно невеликих матеріальних та інтелектуальних зусиллях, за стратегічного бачення майбутнього ці недоліки легко виправити і зробити сайт хай не довершеним, але таким, що прагне довершеності і відповідає сучасним вимогам цифрового світу.

Список використаних джерел

1. **Асеев Г. Т.** Информационные технологии в документообороте: учеб. пособие / Г. Т. Асеев, В. Л. Шейко. – Х. : ХГИК, 1997. – 290 с.
2. Быстро и легко создаем, программируем, шлифуем и раскручиваем web-сайт : [учеб. пособие] / под ред. Ю. М. Алексеева. – М. : Лучшие книги, 2003. – 426 с.
3. **Джамса К.** Эффективный самоучитель по креативному Web-дизайну. HTML, XHTML, CSS, JavaScript, PHP, ASP, ActiveX. Текст, графика, звук и анимация: пер. с англ. / К. Джамса, К. Кинг, Э. Андерсон – М. : ООО «ДиаСофтЮП», 2007. – 672 с.
4. Офіційний сайт Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dnu.dp.ua/>.
5. ДСТУ 7157:2010 Інформація та документація. Електронні видання. Основні види та вихідні відомості [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mmi.kpi.ua/wp-content/uploads/2013/11/ДСТУ-7157-2010-Електронні-видання.pdf>.
6. **Зельдман Д.** Web-дизайн по стандартам / Джеффри Зельдман ; пер. с англ. Г. П. Ковалева. – М. : НТ Пресс, 2007. – 440 с.
7. **Мартинес А.** Секреты создания недорогого Web-сайта / А. Мартинес; пер. англ. И. А. Деменкова. – М. : ДМК Пресс, 2007. – 414 с.
8. **Кушнаренко Н. Н.** Документоведение : учеб. / Н. Н. Кушнаренко. – 7-е изд., стереотип. – К. : Знання, 2006. – 459 с.
9. Офіційні видання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lektsiopedia.org/ukr/lek-7527.html>.
10. **Соколов А. В.** Общая теория социальной коммуникации : учеб. пособ. / А. В. Соколов. – СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2002. – 461 с.

11. **Теремко В. І.** Видавництво – XXI. Виклики і стратегії : моногр. / В. І. Теремко. – К. : Академвидав, 2012. – 328 с.
12. **Швецова-Водка Г. М.** Типологія документа: навч. посібник для студ. ін-тів культури / Г. М. Швецова-Водка. – К. : Кн. палата України, 1998. – 80 с.

Huba Liudmilla, Efremova Anastasya. THE PECULIARITIES OF STRUCTURING OF OFFICIAL ELECTRONIC PUBLICATIONS OF UKRAINE'S UNIVERSITIES.

Research methodology. The specific features of structuring and organizing web-pages of electronic resources of higher educational institutions of Ukraine were analyzed. The functionality and efficiency on the model the website of Oles Honchar Dnipropetrovsk National University were considered.

Results. The electronic resources of universities in Ukraine are the official, independent, multimedia, deterministic, network electronic editions. All the information is subject to the similar structuring patterns. The sites' content has the identical features as well as the lack or excessive complexity of one of them may result in the loss of potential school leavers or partners. One of the renowned Ukrainian universities is Oles Honchar Dnipropetrovsk National University. The website of DNU is the official, non-profit, information edition which is traditional for the site structure designed very professionally, which provides convenience, ease and simplicity of using it. But its functional efficiency is reduced because of several significant drawbacks, such as: the ill-defined interface, multimedia limited resource, the presence of broken links, the lack of interactive elements, unsuitability for easy viewing on a small screen modern gadgets, as well as to the needs of users with limited capabilities. All this assures the fact that the potential of DNU electronic resource is not used in full. It results in the reduction in site visitors, among which prospective applicants happen. But with a relatively small material and intellectual efforts with the strategic vision of the future, these shortcomings are easy to fix and make the website meet the contemporary requirements of the digital world.

Novelty. It is for the first time that the systematic analysis of the electronic resources of Ukraine's universities on the example of the website site of Oles Honchar Dnipropetrovsk National University is undertaken.

The practical significance. The results of the investigation can be used for further study of the websites and optimization of Ukraine's universities' electronic resources.

Надійшла до редколегії 05.10.15.

УДК 007:304:070.1

О. В. Гудошник

ФЕНОМЕН ІНШОГО В ІСТОРІЇ СТАНОВЛЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Досліджено специфіку представленості іншої думки в публіцистичних текстах Джона Мільтона та у просвітницькій журналістиці початку XVIII ст. Розглянуто принципи адресності та поліфонічності тексту з урахуванням принципів відкритого резонансу та реабілітації повсякденності.

Ключові слова: адресність, полемічність, повсякденність, просвітницька журналістика.

© Гудошник О. В., 2015